

Sygn. akt: II AKa 442/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący :	SSA Aleksander Sikora (spr.)
	SSA Robert Kirejew SSA Piotr Pośpiech
Protokolant :	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowy Tomasza Majosa**

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2017 roku sprawy

1. **Z. Ś. (Ś.)** s. J. i F.

ur. (...) w S.

oskarżonego z art. 258 § 3 k.k., art. 299 § 1, 5, 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne;

2. **J. N.** s. Z. i E.

ur. (...) w T.

oskarżonego z art. 258 § 3 k.k., art. 299 § 1, 5, 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne;

3. **T. S.(S.)** s. J. i U.

ur. (...) w B.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 299 § 1, 5, 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne;

4. **W. Z.** s. K. i S.

ur. (...) w W.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 299 § 1, 5, 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne;

5. **T. M.** s. S. i H.

ur. (...) w C.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 299 § 1, 5, 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji prokuratora odnośnie oskarżonych Z. Ś., J. N., T. S. i T. M. oraz obrońców oskarżonych Z. Ś., J. N., W. Z. i T. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 24 marca 2016 roku, sygn. akt V K 162/15

1. uchyła zaskarżony wyrok w odniesieniu do oskarżonego T. S.
w punkcie 7 i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu
w Katowicach do ponownego rozpoznania;
 2. zmienia zaskarżony wyrok w odniesieniu do oskarżonego T. M.
w punkcie 22 w ten sposób, że obniża kwotę orzeczonego środka karnego przepadku równowartości korzyści
majątkowej do 37.000 (trzydziestu siedmiu tysięcy) złotych;
 3. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
 4. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokatów: K. D. i B. J. – Kancelarie
Adwokackie
w K. oraz radcy prawnego A. K. Radcy Prawnego w K. kwoty po 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i
sześćdziesiąt groszy) w tym 23% VAT tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonym Z. Ś.,
W. Z. i T. M.(M.) w postępowaniu odwoławczym;
 5. zasądza od oskarżonych J. N., Z. Ś., W. Z. i Tomasza Muchy na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe
za postępowanie odwoławcze, w tym opłatę za II instancję:
 - od J. N. i Z. Ś. w kwotach po 6.400 (sześć tysięcy czterysta) złotych;
 - od T. M. i W. Z. w kwotach po 3.400 (trzy tysiące czterysta) złotych;
- oraz obciąża wydatkami postępowania odwoławczego w częściach równych.

SSA Piotr Pośpiech SSA Aleksander Sikora SSA Robert Kirejew

Sygn. akt II AKa 442/16

UZASADNIENIE

***wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 maja 2017 roku w części w jakiej uchylono
zaskarżony wyrok i przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego
rozpoznania***

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 24 marca 2016 roku w sprawie sygn. akt V K 162/15, orzekając w części
dotyczącej oskarżonego T. S., w punkcie 7 części rozstrzygającej, na mocy art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt
4 kk i art. 102 kk, umorzył postępowania przeciwko temu oskarżonemu o czyn opisany w punkcie V części wstępnej
wyroku, modyfikując czas jego popełnienia, polegający na tym, że w okresie od grudnia 2002 roku do 12 lutego 2004
roku w Ż., J., T., P. i P. oraz innych miejscowościach, wspólnie i w porozumieniu z J. N., Z. Ś., W. Z., S. K., K. M. i T. M.
brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw poświadczenia nieprawdy
w dokumentacji księgowej firmy (...) z/s w J., (...) z/s w T. i P., (...) z/s w P. i J., Firmy Handlowej (...) z/s w

J. oraz (...) z/s w P., poświadczaniu nieprawdy i fałszowaniu faktur VAT dokumentujących zakup i sprzedaż paliw oraz komponentów do ich produkcji, narażaniu na uszczuplenie podatku akcyzowego z tytułu produkcji paliw oraz na legalizowaniu środków finansowych pochodzących z w/w przestępstw tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym do 1 maja 2004 roku.

W tej części wyrok został zaskarżony tylko przez Prokuratora, na niekorzyść oskarżonego T. S.. Prokurator zarzucił orzeczeniu w tym zakresie błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd, iż zebrane w sprawie dowody nie pozwalają na przypisanie T. S. udziału w zorganizowanej grupie przestępczej w okresie przyjętym w akcie oskarżenia tj. do dnia 19 sierpnia 2004 roku, a jedynie do dnia 12 lutego 2004 roku, co skutkowało umorzeniem postępowania w zakresie tego czynu wobec przedawnienia karalności czynu z art. 258 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym do dnia 01 maja 2004 roku, podczas gdy prawidłowa ocena zebranych w sprawie dowodów musi prowadzić do wniosków przeciwnych oraz uzasadnia przyjęcie, iż oskarżony ten przynależał do grupy przestępczej do dnia 19 sierpnia 2004 roku. W konsekwencji Prokurator wniósł o uchylenie w tej części zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się w omawianej części skuteczna i doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku w części obejmującej rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania przeciwko oskarżonemu T. S. o czyn z art. 258 § 1 kk. Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, iż postępowanie dowodowe nie dało podstaw do przyjęcia, że oskarżony T. S. brał po dniu 12 lutego 2004 roku udział w grupie przestępczej, której działanie polegało na poświadczaniu nieprawdy w dokumentacji księgowej i fakturach VAT oraz narażaniu na uszczuplenia podatku akcyzowego i legalizowaniu środków finansowych pochodzących z w/w przestępstw. Zwrócić należy uwagę na to, iż prawomocnie Sąd I instancji przypisał oskarżonemu T. S. w punkcie 8 zaskarżonego wyroku popełnienie czynu zarzucanego mu w punkcie VI części wstępnej wyroku. Opis tego czynu obejmuje dwa okresy dotyczące różnych działań podejmowanych przez oskarżonego T. S. w ramach przypisanego mu przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk i inne. Pierwszy okres to czas od grudnia 2002 roku do 12 lutego 2004 roku. Ta właśnie jednostka czasu determinowała ustalenia Sądu I instancji w zakresie czasu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 kk, co wprost wynika z pisemnych motywów rozstrzygnięcia. Tymczasem opis przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk i inne przejęty przez Sąd I instancji do części rozstrzygającej wyroku w całości obejmuje również okres od 6 sierpnia 2003 roku do 31 maja 2004 roku, kiedy to na polecenie Z. Ś. i J. N., T. S. nadzorował operacje finansowe wykonywane przez T. M. i S. K. na rachunkach wskazanych firm w ten sposób, że przekazywał tym osobom pieniądze w gotówce, celem dokonania wpłat na rachunki wskazanych firm, wskazywał podmioty, na rachunki których dokonywali oni przelewów oraz odbierał pieniądze podjęte przez te osoby w gotówce, które następnie przekazywał J. N. i Z. Ś., a środki te pochodziły z korzyści związanych z popełnieniem przestępstw w zakresie nielegalnego handlu paliwami. W pisemnym uzasadnieniu wyroku, dokonując ustaleń faktycznych w części dotyczącej oskarżonego T. S., Sąd I instancji podał, że oskarżony ten w okresie od 6 sierpnia 2003 roku do 31 maja 2004 roku na polecenie Z. Ś. i J. N., T. S. nadzorował operacje finansowe wykonywane przez T. M. i S. K. na rachunkach wskazanych firm w ten sposób, że przekazywał tym osobom pieniądze w gotówce, celem dokonania wpłat na rachunki wskazanych firm, wskazywał podmioty, na rachunki których dokonywali oni przelewów oraz odbierał pieniądze podjęte przez te osoby w gotówce, które następnie przekazywał J. N. i Z. Ś.. Znamienna jest kolejna, następująca bezpośrednio po zacytowanym fragmencie, część ustaleń faktycznych, gdzie to Sąd I instancji wskazał, że w momencie, gdy oskarżony T. S. miał zamiar opuścić grupę został pobity przez jej przywódców i grożono mu. Z ustaleń tych wynika zatem, iż Sąd I instancji nie negował w żaden sposób wykonywania przez T. S. opisywanych czynności we wskazanym wyżej okresie. Sąd I instancji powtarza również, że działo się to na polecenie wskazanych osób, co wszakże nie oznacza tego, iż T. S. działał w taki sposób, że jego wina była wyłączona. Z takimi ustaleniami Sądu Odwoławczego wiąże się bezpośrednio podniesiony przez prokuratora w apelacji zarzut odwoławczy i zaprezentowane w uzasadnieniu tego środka argumenty. Zgodzić należy się z apelującym, iż szereg fragmentów wyjaśnień oskarżonego T. S. wydaje się wskazywać na to, że mimo zaprzestania działalności prowadzonej przez niego firmy, powstałej z polecenia kierujących grupą, dalej, chociaż w inny już sposób, był on

zaangażowany w działalność grupy. Wskazane przez prokuratora formy ówczesnej aktywności oskarżonego T. S. znajdują odzwierciedlenie w omówionym wyżej opisie czynu z art. 299 § 1 i 5 kk. Przypomnieć również trzeba, że Sąd Apelacyjny orzekający w innym składzie o uchyleniu pierwszego wyroku jaki zapadł w niniejszej sprawie zwrócił uwagę na to, iż nie uzasadniono wówczas prawidłowo jakie przestępcze zachowania oskarżonego T. S. wykraczały poza datę 12 lutego 2004 roku. Winno to było zasygnalizować Sądowi I instancji, aby ta część ustaleń poczyniona została ze szczególną starannością, co winno być oddane w sposób szczegółowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Wracając do apelacji prokuratora należy stwierdzić, że nie wszystkie wskazane przez niego części wyjaśnień wspierają zaprezentowaną w apelacji argumentację. Zwrócić uwagę należy na to, że opisywane w cytowanych przez prokuratora wyjaśnieniach T. S. wyjazdy do stacji i baz paliwowych omówione zostały przez składającego wyjaśnienia, ale nie sposób dopatrzeć się w nich dokładnego określenia czasu w taki sposób jaki sugeruje to skarżący. Nie przesądzając o ostatecznej treści rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny stwierdza, że ustalenia faktyczne Sądu I instancji odnoszące się do określenia czasu popełnienia przypisanego oskarżonemu T. S. przestępstwa z art. 258 § 1 kk nie są prawidłowe. Wniosek taki wypływa z przedstawionych wyżej argumentów bazujących na powiązaniu opisu czynów z art. 258 § 1 kk i z art. 299 § 1 i 5 kk i inne. Podkreślić trzeba również to, że dokonując oceny wyjaśnień tego oskarżonego Sąd I instancji przyjął je jako wiarygodne. Oznacza to zatem, że i te ich fragmenty, w których oskarżony opisywał swoje działania wykraczające poza datę 12 lutego 2004 roku były dla Sądu Okręgowego wiarygodne. Stwierdzić zatem trzeba, że błąd w ustaleniach faktycznych polegał na wyciągnięciu nieprawidłowych wniosków z prawidłowo przeprowadzonych dowodów. Wnioski te wydają się przeciw logice i doświadczeniu życiowemu, a ustalenia Sądu I instancji, będące podstawą umorzenia postępowania nie oddają rzeczywistego stanu rzeczy. Istotnym będzie dla postępowania ponownego stwierdzenie, czy działania opisane wyżej podejmowane przez oskarżonego T. S. stanowiły odzwierciedlenie jego przynależności do grupy przestępczej jeszcze po 1 maja 2004 roku. To bowiem ustalenie determinować będzie dokonanie prawidłowej oceny tego, czy nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego temu oskarżonemu czynu. Nawet jednak, gdyby ustalono, że przynależność oskarżonego do zorganizowanej grupy przestępczej nie trwała do 19 sierpnia 2004 roku to pozostaje jeszcze przecież szereg omówionych, a zawartych w prawomocnie przypisanym temu oskarżonemu czynie form aktywności podejmowanych na polecenie tych samych osób, które stworzyły i kierowały grupą przestępczą oraz czynności sprawowania nadzoru nad innymi osobami, które również do tej grupy należały, co miało miejsce po dniu 30.04.2004 roku. Dopiero takie, łączne, zbadanie zależności pomiędzy ustaleniami dotyczącymi obu czynów oskarżonego T. S. pozwoli Sądowi ponownie rozpoznającemu sprawę na dokonanie prawidłowych ustaleń, co do czasu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 kk, a w konsekwencji, po ustaleniu jego daty końcowej rozstrzygnięcie czy nastąpiło przedawnienie karalności czynu. Ponowne postępowanie dowodowe winno koncentrować się na tych dowodach, które pozwolą na jednoznaczne ustalenie charakteru działań podejmowanych przez T. S. w sposób przestępczy w okresie wykraczającym poza czas oznaczony w punkcie 7 zaskarżonego wyroku. W pozostałym zakresie Sąd I instancji będzie mógł poprzestać na ujawnieniu tych dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku.

SSA Piotr Pośpiech SSA Aleksander Sikora SSA Robert Kirejew